

RENAIXEMENT

Adherit a la Unió Catalanista

SURT ELS DIJOURS

VOLEM

Llengua Catalana amb caràcter oficial per totes nostres relacions inclús amb el Poder Central.

Corts Catalanes, per estatuir la legislació civil i per el règim intern de la Nacionalitat Catalana i per a ser arbitres de nostra administració.

Que siguin Catalans quants a Catalunya desempenyin càrrecs públics.

Fixar contribucions e impostos per contribuir als gastos generals de l'Estat en la proporció que correspongui a Catalunya.

Supressió de quintes o lleves i facultat de poder contribuir a la formació de l'exèrcit de l'Estat espanyol per medi de voluntaris o diners.

Essent Nacionalista l'acció que al nostre poble realitza la Unió Catalanista, tenen el dret i el dever de cooperar-hi tots els Catalans moguts per les aspiracions del nacionalisme Català, qualsevol que siga llur pensar i sentir en matèries **religioses, polítiques o socials.**

EL NOSTRE MANIFEST

Si, el nostre manifest, perquè avui com sempre RENAIXEMENT és incondicional de la Unió Catalanista. Avui com sempre, som neament catalanistes, radical i intransigentment catalanistes, i ho som encara avui més, si cap, perquè per més que havem volgut convèncer-nos-en, no ho havem pogut lograr, de lo efectiu de certs procediments renyits, sincerament s'ha de dir, amb la dignitat de tot nacionalista.

Malgrat haguem de repetir-ho cent voltes, hem de dir una vegada més que'ls problemes nacionalistes o existeixen amb tota la potencialitat d'una vida plena o no existeixen, i en qual cas fora una befa indigna el fer servir el nom de la Patria per a encubrir concupiscències i personalismes.

Mes si existeixen, com realment existeix viu i ben viu a la nostra Catalunya, no admeten per a llur triomf ni les conxorxes indignes, pel fet d'immoralitat que entranyen, ni avinences amb el poder opressor, que permeti el repart d'actes, qual conclusió no és altre que la creació d'un nucli més d'oposició a la faisó de l'antiga política, que no tan sols no pot amb tota llibertat treballar en profit de la causa del poble que de bona fè els ha elegit, sinó que forçosament la seva actuació ha de resultar antinacionalista i tirànica pel servilisme que l'ha engendrada. I baix aquests mals auspicis s'ha

descapdellat la lluita electoral darrerament desenroscada en la nostra Catalunya.

Per un costat, una coalició immoral a totes llums, un afany desmesurat, dels explotadors d'actes en profit propi, de mantenir-se en els càrrecs que tan bé serveixen a llurs interessos particulars, sens que ni de lluny pogués vèllumbrar-se una convicció concreta, una llealtat irreprotxable que fos la guia dels que pidolaven al poble un acte, que per endavant tots savíem que cap profit havia de reportar a la nostra causa reivindicadora. Era una candidatura de defensa i veritablement ho era, però era de defensa d'actes, no d'ideals.

Per l'altre, en repugnant contuberni pactat silenciosament, realitzat per coincidència si voleu, però contuberni al fi, tant monstruós i repugnant com l'altra, la veu ducil dels que amb tanta facilitat criden *Visca Catalunya!* com enllustren sabates i respallen casaques engalanades llensant sospirs d'enamorats vers l'oripell encubridor de la tirania i repartidor de mercès, demanaven al poble el vot, amb la sarcàstica pretensió d'un amor verdader a la terra nostra.

I si l'aliança dels uns, revoltava la nostra ànima catalanista, l'altra, la revoltava encara més, car al sentiment catalanista s'hi afegia el sentiment d'homes; la dignitat humana se'n

sentia totalment ofesa de la repugnant conxorxa pactada amb la sòlida base que'ls feia comuns, de representar l'esperit regresiu, enemic de tot avenç i per lo tant enemic irreductible de tota deslliurança patriòtica i de tot moviment reivindicador.

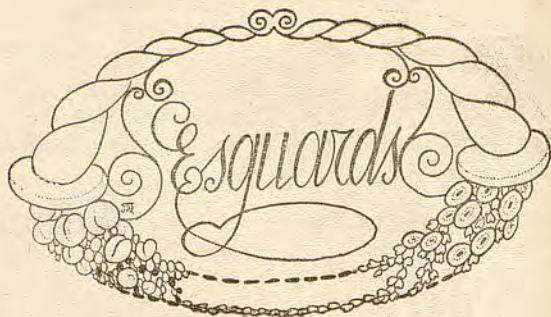
I encara una afirmació concreta volem afegir-hi, un nexa comú volem trobar-hi entre uns i altres, afirmació i nexa innegable, de que uns i altres entranyaven i duïen com a senyal característica a la lluita la ressurrecció total dels vells procediments infectes i corruptes de la vella política espanyola, política execrable i atentatòria a tota dignitat.

Els fets van passant, malgrat no's vulgui, tal com la veu serena i patriòtica dels que no tenen altre amor que'l de la Patria, dels que tenen certesa en sos actes per la fortitut que'ls dóna la plena possessió d'una ideologia redemptora i els fets mateixos per son curs natural reintegren les coses a son lloc, relegant a un valor molt relatiu tota desviació que aparentment havia assolit una solidesa als ulls del poble.

Els fets han dut a la consciència del poble altra volta la repugnància més absoluta a lo que enganyat havia acceptat com a bo i que abans havia ja repudiat, i els fets han dut que tothom, fent justícia a la que jamai s'havia apartat de la veritat, hi girés els ulls com a la única salvadora de tota aspiració reivindicadora.

I la nostra Unió Catalanista, ferma i immovible, serenament ha parlat, i la seva veu s'alça potent, vibrant, cridant a la nova lluita, no inspirada en altres principis que'ls que defensen la llibertat dels pobles íntegrament i, junt amb ella, la dels homes, car tant sagrada és la dels catalans, com a homes, com la de Catalunya com a Patria, i que no fora Patria si no volgués el bé dels seus fills, privant l'entronament, en son nom, d'una avorrible tirania.

Aquesta és la paraula de la nostra Unió; aquesta és la que ha d'ésser la dels seus homes, i ara, poble aimant de tota llibertat, a la lluita: tu tens la paraula.

LA lluita electoral és passada. Després de la gran agitació febril d'aquests darrers dies, torna la calma. A la «Lliga» ja no s'hi tolerarà «Els Segadors» fins a unes altres eleccions. Els «autos» dels candidats ja no aixecarà la pols dels camins.

I al bon pagès qui feconda la terra, ja no li tornarà a parlar d'aquella terra mare—si és que n'hi han parlat—fins que li necessitin el vot una altra volta.

Torna la calma als esperits i la pau a la terra. Ara els vencedors fruiràn blàndament de la voluptuositat de la victòria i els vençuts passaràn a exàmen de consciència els errors comesos.

Aquesta passada lluita és, de les accions realitzades a la nostra Patria, una de les que més directament ha contribuït a desvirtuar la veritable significació del Catalanisme. Encara aquí a Barcelona el grup d'esquerra ha accentuat en alguns moments la nota nacionalista. Però a fora, la lluita s'ha entaulat entre republicans i catalanistes (?); perquè el nostre anomenat partit d'esquerra ha abandonat la bandera de Catalunya en mans de la «Lliga». És un fet que fa llàstima i és un fet que exigeix responsabilitat en els qui dient-se nacionalistes, per el llur postergament d'aquest ideal han deixat que's realitzés.

En l'esperit senzill del bon català s'ha deixat que hi arrelés de nou la confusió de la creença que «Catalunya» és antagònic de «Llibertat». I això és un crim de lesa Patria que incapacita als qui l'han comès per a cridar mai més al poble en nom de l'amor que's diu que se li porta.

Sortosament, al sentiment lliberal i patriòtic en la nostra terra no li manquen apòstols. Encara n'hi han que poden presentar-se davant del poble lliures de tota màcula.

...Després del pas tempestuós del vent i l'aigua és quan la terra és més propícia a rebre la llevor....

Hi ha unes paraules d'En Maragall, que floreixen avui en els cors dels bons patriotes, i demà floriràn en el poble:

«Beneïta siguis tempestat passada perquè fas alçà els ulls a la llum nova».

MAIG.

L'inferioritat catalana

NO he batejat el tema present amb un nom que vulgui significar ni plagiar els dels disertadors que sovint (i de tant sovint ja'ns hi tenen avesats), després d'una travessia per Catalunya amb el tren i de passejar per les rambles, el temps que va de l'un correu a l'altre, ens descobreixen i exposen nostres característiques com que descriu la fauna d'un país selvàtic i verge, llunyà i que no s'anirà a comprovar fàcilment l'inexactitut de les narracions fantasioses.

No, al parlar de l'inferioritat catalana, lluny de mi pretenir fer una afirmació absoluta que soc el primer en no acceptar, i tampoc aprofitaré l'ocasió per a entonar una oda a les preclares i laudatòries qualitats que adornen als fills d'aquesta terra.

L'inferioritat de que parlo és palesa i manifesta, en l'escola, en el treball doctrinari i educatiu de nostres generacions joves al passar per raó de l'imposició cesarista, pels anti-pedagògics mètodes d'ensenyança a que's té subjepte aquesta part integrant de l'estat espanyol, la Nació Catalana.

L'infant que ingressa en la misèrrima escola oficial com el qui és internat en el pensionat de més nomenada i cost, com el qui acut a les escoles d'iniciativa privada, essent totes intervingudes per l'element oficial, i fermades a un programa educatiu i d'instrucció en el qual se fa exclussiva i obligatoria una sola parla de les que dins el domini de l'Estat espanyol existeixen, resta en una inferioritat sols comparable a la desventatja que prengué un jugador sota de l'altre per anivellar justicierament les facultats d'anbdós.

Ja tart ne ploraren a penedides els polítics que havien regit l'estat vuit anys enrera i tot se'ls torna regonèixer la capacitat, la co-oficialitat i el fer obligatori als funcionaris públics el coneixement del tagal i tart poderen comprovar que les concessions de justícia no

acordades i reconegudes a la bona hora, resulten estèrils quan el càlzer d'amargura d'un poble's vessa de curull i d'agotament de sa limitada sufrenca.

I per més que tots sabien que l'història, o sia l'experiència, és la mare de la ciència, lluny d'alliçonar-se amb la gesta del país oceànic, fresca encara i sagnosa la ferida econòmic-moral que l'estat rebé, figurant en totes les llibreríes i biblioteques el «Noli me tangere» d'En Rizal. Un ministre editava a la *Gaceta* l'última imposició escolar, ordenant que fins la doctrina, en lo successiu, fos amostrada en la llengua única i privilegiada, mereixent, per açò, ésser el primer a qui calgués aplicar-li la llei de Jurisdiccions per fonamentar disensions entre parts integrants del domini de la corona.

Catalunya, València, Mallorca, Vasconia, la meitat de l'actual reialme tenen de sofrir l'imposició d'una parla forastera, extranya, d'una ensenyança doble en l'edat més tendra de sos fills quals cervells cal que aprenguin una parla nova, desusada, ignorada i a l'enssems els pensaments i idees que amb aquell llenguatge se'ls hi va exposant.

D'aquí retràs i cansament, enuig i distracció, pèrdua del fil del raciocini, mentres la ment s'atura a capir el significat dels mots més enrevessats o menys usuals, mentres el professor com auto-expositor va fent sa via insensatament, mecànicament, sense parar compte de quantes víctimes deixa enrera en sa raudal carrera, de quants gras va semblant en el rocafer amb el sac esbotzat de la parla oficial per no haver esperat a mostrar el castellà als majors tal i com s'amostra després de la ensenyança i l'educació una altra parla extranya qualsevol que no sia la dita oficial.

En tant, els nats en les terres d'aquella llengua, en igualtat de circumstancies, gaudeixen de plè el fruit de les lliçons per ésser terrer laborat i preparat a rebre-les en aquell idioma, lluint, esplendorosos i enorgullits, llur triomf i traduint per superioritat als altres qui romanen encongits i sense expansió lo que sols és, no superioritat, sinó ventatja injusta i desigual.

I els pares han sigut deixebles i saben l'extorsió, la tortura, l'aplanament i l'angoixa que'ls hi feia el sol nom de l'escola per raó d'aquesta inferioritat i imposició, i malgrat tot, s'acuiten a conduir sos fills als nuclis d'ensenyança anti-pedagògica i descuiden i abandonen en la solitud i el boicot les escoles catalanes, i d'ells ni de ses agrupacions polítiques

no n'ix un crit estrident, un rasgo imperatiu, una imposició a llurs mandataris polítics, una formal exigència al govern de que sia reparada i restituïda a la vida co-oficial nostra parla, si volen que'ns reconeguem en conseqüència conciutadans de llurs paisans i no lo que furga en nostre cap i en nostre cor que romp i que massa i massa temps ho corrobora aquesta i altres mil vexacions de l'una terra vers les altres.

Jo no escric, llegidor amable, per amenitzar l'estona i omplir banalment quartel·les. Jo escric per a dar la major amplitut possible a nostre criteri i convicció i seré ben pagat si d'entre'ls llegidors ets tu, qui meditant sobres aquesta inferioritat, t'en convences i t'ajudes i ajudes a tos compatricis a aixecar-se d'aquest sota nivell, a deslliurar-nos d'aquesta envilidora i injusta imposició a donar expansió i legalitat a l'escola catalana, car si no's fa aixís, no portis tes obres en el teatre que morirà de manca de públic per sostenir-lo, no esperis llocs ni fruits a tes musses, no esperis en fa niçaga l'encesa de fars intel·lectuals que l'immortalitzin i resignat a rosegar l'òs que de la taula de ton senyor vulguin llençar-te.

MACEO.

Per l'últim comte d'Urgell

Encara us veig, comte en Jaume,
dant ordres als ballesters
d'aquella gran Marguerida,
que ha immortalitzat el temps.

Encara'm sembla que sento
la veu del frare Vicenç
que'l ceptre us arrabassava;
el cor ¡mai! d'aquest Urgell,
el braç dret de Catalunya
d'on, vos, sou de fet el rei.

Encara veig que les portes
d'entrada al vostre castell
maneu de nou abaixar-les,
donant-ne pas als valents
que arriben plens de coratge
i juren davant de Deu
amor a la vostra causa,
a vos, el comte *rebel*...

Del pont de pedra us contemplo
al més alt d'aquells marlets
donant ullada a la plana
que enllà de la vista's perd.

¿A qui espereu, l bon Jaume,
que tan neguitós esteu?

Si us han robat la corona,
allà, en el fals parlament;
tenim açí a tot un poble
per fer-ne cumplir la llei
an en Ferràn d'Antequera
que mai regoneixerem.

Si el rei Martí alcés la testa
que heroic seria el seu gest!
clouria de nou la tomba
llançant sarcàstic renec
al veure que aixís combaten
el seu llegítim hereu!

També us he vist a les voltes
del poble de Balaguer,
vestint la cota de malla,
al front, altiu, lluint l'elm,
seguit de nobles i dames,
i d'entre ells un cavaller,
emissari del Sant Pare
que al Còncil·le's diu Benet.

Els frares de Sant Domingo,
patricis sempre fidels,
renoven la prometença
que, vos, de nou accepteu.

Si tota la terra és vostra
des d'Aixa als blancs Pirineus;
si uns quants air us discuteixen,
igual açí no ferem,
rebrot d'aquella niçaga
de reis i sants descendent.

D'un nou assalt us menaça
l'exèrcit del foraster
que va guanyant per victòries
l'immensa plana d'Urgell.

A mig camí de Menargues
veiem caure presoner
l'estol que Lleida us envia;
i aixís l'enemic, vencent,
de cop i volta's presenta

al vostre davant mateix,
refugi de patriotes
i altar reservat al dret
que honora'l vostre llinatge,
oh, Jaume, el comte rebel!...

A l'altra banda del Segre,
enfront del vostre castell,
hi acampa des de l'aubada,
voltat dels seus concellers,
aquell que a Casp us vencía
per boca de Fra Vicenç.

La vostra gent els increpa:
covarts!—els diu boi rient—
si al comte veniu per' pendre'ns
maleits sigueu de Deu!

La comtesa Marguerida,
bregada amb aquests torneigs
encoratja als que vacil·len
mig morts de fam i de sed:

«Es per la Patria oprimida
la sang que amb goig derramem,
quin càstic si avui perdéssim!
se'ns obriria l'infern,
i esclaus seríem per sempre
de l'assassí del fill meu!»

La plaça a l'ésser mig día
veiem omplir-se de gent
voltant l'altiva figura
del noble comte d'Urgell.

Tothom singlota de rabia
per fer tart els elements
que Barcelona enviava;
vençut, el gran cavaller,
recorda aixís la paraula
que fa complir-ne al moment
en mig del plor de les filles,
pel més traçut dels barbers,
resurant-lo cap i cara
i caure aixís presoner.

Aixeca la vista enlaire
mirant fets aquells marlets
que mai més tornarà a veure;
la seva esposa Isabel
promet per sempre seguir-lo,
i aquell poble tan valent,
crident, li jura venjança
qu'encara avui no ha complert!...

SALVADOR BORRUT I SOLER.

A propòsit d'eleccions

A COSTUMATS com estem a l'embrutiment
polític que en sí porten les eleccions, tal
com s'han fet fins ara a la nostra terra, encara
que sembli s'ha purificat el sistema (aixís al

menys volen donar-ho a entendre tots aquells
que ja fa temps juguen a l'alta i a la baixa de
vots) a l'apropar-se una nova lluita com la que
acabà el passat diumenge, el nostre sentiment
de català ens fa planyer de que aquestes lluites
que amb tot i poguent i divent-se fer en tots
sentits germanívolament per a defensar en de-
guda forma els interessos morals i materials
de Catalunya, se'ns presentin amb un sentit
totalment oposat.

Les eleccions a Catalunya, fins ara, no han
sigut més que unes baralles polítiques més o
menys renyides, per a enlairar a certs homes
o a determinats partits, deixant de banda, uns
i altres, els deures contrets amb el poble que
al fi i al cap és el que determina el seu triomf.

I lo que és més de doldre, és la manca de
serielat en les campanyes; les quals en cada
nou període electoral solen presentar-se amb
diferents aspectes, no tenint en compte que
sempre deuría impulsar-les un mateix esperit,
fins i tant no estés resolt el problema català,
que és lo únic, per ara, que lògicament deuría
mourre les masses del nostre poble.

Per això, nosaltres, vistes les orientacions
que va a emprendre la nostra Unió Catalanista
referent a eleccions, segons el darrer manifest,
estem convençuts que'l dia que sigui, que ho
posi a la pràctica, ho farà de la mateixa mane-
ra que ha fet totes les coses d'ensà de la seva
existència: ho farà bé.

Perquè, conegut el nostre temperament radi-
cal, tractant-se de principis, entenem que les
eleccions, com tot, sols poden fer-se de du-
gues maneres: o bé, o malament.

Els regeneradors a Catalunya del tan pon-
derat sufragi universal, al nostre entendre, ho
han fet desastrosament; ja que, amb el vestit
de catalanista amb que s'han presentat, uns i
altres, no han fet més que enganyar als cata-
lans de bona fè, que esperant d'ells la regene-
ració del nostre poble, s'han trobat que, si fa
o no fa, usen els mateixos procediments que'ls
partits turnants antics, els quals, sense repa-
rar en medis, sols procuren el triomf de la
candidatura pel nom que porta o pel partit que
representa.

I això, doncs, és lo que procurarem nosal-
tres fer remarcar, aquesta diferència en els
procediments, per a que surtin d'un cop victo-
riosos els ideals de redemció que en son sí
porta ara, com sempre, la benemèrita entitat,
mare de tot el moviment nacionalista a Cata-
lunya.

JOAQUIM DELCLÓS I DOLS.

LA CATALUNYA HEROICA

ELS SETI I BLOQUEIG DE BARCELONA-1713-1714

Del 6 al 12 de març de 1714

Dia 6 de mars

En el camp borbó hi hagué molt moviment de tropes passant continuament d'un quarter a l'altre. Les bateries dels baluards feren foc contra d'elles cada vegada que's posaven a tret.

Quelcuns paisans que sortiren a la plaça, sorprengueren a quatre soldats enemics, en els seus propis cordons, i se'ls endugueren presoners.

A la tarde els setiadors colocaren una peça d'artilleria a la casa d'En Regàs.

Dia 7 de març

Les bateries dispararen amb freqüència.

Arribà del camp enemic un capità de navili anglés reclamant en nom del quefe superior de l'armada anglesa la restitució de qualques embarcacions que li pertanyien i que foren apresades per l'armament de la ciutat, a Salou, menaçant l'anglés amb represalies, si no era restituit el reclamat. Davant d'aquesta comunicació, el Consistori donà a l'enviat les explicacions oportunes, escrivint amb el mateix objecte al Cònsul anglés de Mahó, donant-li coneixement del succeït, com ja ho havia fet el 19 de febrer, per el mateix motiu.

Dia 8 de març

Atacaren els nostres per la banda de casa Zafont, fent-ho l'enemic des de casa Navarro, però ni l'un ni l'altre ocasionaren cap dany.

El canó que l'enemic havia establert a la casa Regàs funcionava cada vegada que'ls de la plaça passaven d'aquesta als Caputxins.

El capità anglés, arribat el dia abans, retornà al camp enemic, molt satisfet del tractament que havia rebut, i portant l'encàrrec de la ciutat de demanar en nom seu al quefe de les for-

ces enemigues, la llibertat de tots els navilis anglesos que retenia en els seus cordons.

Dia 9 de març

Res de notable ocorregué en aquell dia. Com en els que això succeïa la gent fou dedicada a les obres de defensa i de reparació de les malmeses.

Les operacions militars es reduïren al quotidià moviment de tropes a l'entrar i sortir de les guardes en els llocs avançats, baluards, portes, etc., etc.

Dia 10 de març

Dispararen les bateries de casa Navarro i quarter de Gracia. L'enemic dugué a Sarrià dos canons i dos morters.

Quelcuns navilis del desembarcader enemic es feren a la vela i els que restaren en ell, içaren bandera anglesa. Els primers es dirigiren a Mahó.

Passà un també de la plaça al camp enemic, amb diner per als presoners, acompanyant-lo els mateixos del campament, fins a la tenda del duc de Pòpuli, on se trobava amb diversos oficials, els quals, fent justícia a l'uniforme que vestien, es desmandaren en un enfilall de paraules de burdell, ultratjant i denigrant al general Villarroel. Fou cas d'observar que'l de Pòpuli, en lloc d'imposar silenci, com corresponia, als seus, demostrava, sentint-los, grossa complacència. El també retornà a la ciutat un cop complerta sa missió.

Dia 11 de mars

Repetí l'enemic el foc de canó des de casa Navarro, als que respongué Montjuic. Els fu-

sellers foren foguejats per els castellans, al fer el reconeixement dels cordons.

Arribà la nova de que el coronell Amill, havia cremat qualques cases a Centellas i mort uns deu homes del mateix poble, que li oposaren resistència; després l'Amill anava a reunir-se amb el de Poal, qui havia derrotat un destacament enemic de més de cinc-cents homes.

Arribà a la gran guarda de la Creu Coberta, un també enemic, amb diner per als seus companys, presoners de la plaça. Al comunicar-se aquesta nova a En Villarroel, aquest envià un dels seus ajudants per a que fés retornar immediatament al seu camp a l'enviat, entregant-li un document per al Duc de Pòpuli, document que transcrivim per la seva originalitat i especial característica.

«Que D. Antonio de Villarroel, teniente mariscal del señor Emperador y Rey católico, se hallaba en esta plaza mandando en nombre de S. M. C. C., y como tal decía:

1.º Que pues había enviado repetidas veces dinero a sus prisioneros, y no se habían remitido los recibos como era de estilo, de lo que sospechaba, que privándoles de los socorros, les dejaba perecer de hambre, que no quería S. E. que entrase dicho tambor, ni recibir dinero para sus prisioneros, hasta que vieran los recibos de lo que se había remitido a los nuestros.

2.º Que dijese al duque de Pópuli, que en el término de 12 días, hiciese que los oficiales prisioneros que habían salido de esta plaza bajo palabra de honor, y pasado a su partido a solicitar sus canges, y las asistencias de los que se detenían en esta plaza, se restituyesen como debían, y que de no cumplir con esta precisa obligación, pasaría S. E. a tomar satisfac-

ción, mandando ahorcar a otros seis oficiales del mismo grado, de los que tenía prisioneros.

3.º Que pues tanto el duque de Pópuli, como los oficiales que tenía a su mesa, contra todo el estilo y urbanidad de caballeros y militares, habían hablado como gente ordinaria, y a tono de mujercillas vulgares, que para evitar la ocasión de que continuasen en palabras y operaciones, tan ajenas de oficiales de guerra, le dijese que no quería S. E. continuar la menor correspondencia, ni trato, remitiendo todo el comercio a la espada y al fusil, sin admitir ni dar cuartel, como ni gastar palabras con quienes en el tiempo de ocho meses, no habían hecho otras operaciones que las de hablar como lavanderas. Que S. E. había tenido y conservado el político militar comercio con los jefes de las tropas francesas, era porque los franceses sabían proceder como caballeros, y hacer la guerra como soldados, y que hasta ahora, ni uno ni otro habían experimentado ni el duque de Pópuli, ni sus oficiales subalternos».

Amb aquest encàrrec fou despatxat el també, dient-li, además, que no se'l feia penjar, per a que pogués portar la resposta a qui anava destinada. Després que aquest enviat hagué sortit del camp de la ciutat, En Villarroel donà ordre a les grans guardes i avençades, que no rebessin cap més emissari.

Día 12 de mars

L'enemic disparà sos canons contra els Caputxins, responent la plaça seguidament. Endemés les operacions militars estaven encalmades si bé s'endevinava que s'apropaven grossos aconteixements.

UNIO CATALANISTA

PROXIMAMENT

Grandios miting

d'Afirmació Nacionalista

Quan jo seré vell...

Al notable poeta i amic en Josep Duró i Gili

Quan vindrà lentament la vellesa xaruga,
i, frisant mon esprit per l'afany d'un temps bell,
veuré els somnis fugir amb mirada feixuga,
com s'allunya volant per la volta l'aucell.

Pensaments saturats d'optimisme i de joia,
volaràn passatgers com la flor d'asfodel:
volaràn per l'espai, com la flor més xiroia,
tot deixant-hi un regust d'ambrosia i de mel.

Aquells temps que han passat de felicitat juvenesa,
ja mai més tornaràn a portar llur conhort:
ara sols la vuidor, quan s'hi uneix la tristesa,
semblarà l'alenada més crudel de la mort.

Remembrança faré d'aquells jorns de ventura,
que ignoscenta gaubança n'assolía a tot pler:
ara sols trobaré de la fel, l'amargura,
i com ombres llunyanes un desig passatger.

Cercaré per tot lloc la delícia infantina,
que amb llurs somnis de rosa feia viure l'amor:
fins el món mentider me durà qualche espina,
que com glavi o sageta vé a clavar-se en mon cor.

I els temps bons que han fugit com visió que s'es-
portaràn la recança d'obtenir-ne un consol: [borra,
mes ¡al! trist, no veuré com el temps corra i corra,
no veuré com la terra n'és un erm estant sol.

Cercaré en les vesprades de l'hivern enutjoses,
el racer que aixoplugui el meu cos entumit:
les mans balbes, de neu, sens repós, tremoloses,
en el foc de la llar calmaràn llur neguit.

I llegendes de reis, de príncepses llunyanes,
en mes gloses gentils tractaré d'evocar:
seré un símbol de pau en mes hores profanes,
quan m'envolti el silenci per saber meditar.

Com la flor d'ametller que floreix primarenca,
de mos rinxos daurats del cabell lliure i franc,
—com un gerro d'olors que's remou i que's trenca—
volarà tot rebel mon primer cabell blanc.

Fins el véurem tant vell amb mirada esllanguida,
i mon front fet arrugas qu'els dolors han servat;
¡quin calvari incessant trobaré dins la Vida!
com desferra inservible m'hi veuré trepitjat.

No tindrè cap amic que assereni ma pensa,
sols records i records passaràn com el vent:
com l'aroma del lliur que per l'aire així's llença
fugirà de mi tot: fins la fè, el sentiment.

I la tomba aprop meu tot cercant-me a deshora,
com l'abim que n'atrau les faus llurs badarà:
tots aquells goigs d'infant que el meu cor tant anyo-
s'entiràn per mai més amb la mort que vindrà. [ra,

Les derrerres vesllums de la tarda serena,
somnia d'or, fantasies, servaràn en mon cor:
i un melàngic esplet vibrarà amb vida plena,
tot portant-me un efluvi amarat de dolçor.

I del sol mes roent, com la flor que s'inclina,
son raig pur, lluminós, llençarà demunt meu:
tot sorgint-ne llavors com custodia divina
un polsim d'or i llum de ma barba de neu.

Cantarà el rossinyol sa darrera complanta,
i la lluna en la nit vessarà sa frescor:
de la font del jardí que sanglota i que canta,
glosarà epitalamis de divina gençor.

Els estels brillant per l'espai que titil·len,
fins n'apar animetes que'm rodejen al vol:
i dels pàlids colors que's difumen i oscilen
llambregant per mes vores, me faràn mon consol.

.....

I quan jo seré vell d'assegada figura
tot frisant mon esprit per l'afany d'un temps bell,
sols al Mon hi beuré molta fel i amargura...
i la Mort s'endurà per mai més l'hermosura,
com s'emporta el seu niu, tot volant un aucell.

JOAN FIGOLS PUJOLÀ.

Un problema capdal

EN els habitants de les ciutats, l'amor fisiològic—parlo del que tendeix a la fecunditat i porta en si l'esperit d'avinença amb tots els deures de la paternitat honrada—tan si's manifesta prematura com tardanament, revesteix caràcter de senilitat, d'agotament, moralment parlant, i és perquè ha viscut ja molt en el sentit mondà de la frase, en la fantasia, quan no també en l'acció, en la realitat, i superiorment a ses condicions de vitalitat normal perquè lo millor de sa existència: el sentit moral, s'ha anat consumint a l'escalf de malsanes sugestions qu'han fruitat en maliciositats encare més malsanes, per haver-hi prèss part la saó maleïda de l'imaginació.

Per això la passió eròtica civilitzada, es manifesta en molts casos, amb un mateix matís de banalitat i desordenament que l'assembla a l'amor improvisat al dringar el diner i entregar-se la misèrrima carn de vici, i gairebé sempre impedita l' que campegi la plena virtut, com honrosíssim blaçó, en els sentiments passionals de l'erotivitat.

Aquests fets tan desconhortadors que conspiren contra lo que de veritat i de pudor conté

l'impuls de la naturalesa física, l'afecte sexual, per instaurar en llur lloc l'artifici i la lascivia refinada, responen a l'influència de sers humans que considerats sexualment han vingut a la vida ja amb gèrmens de cretinitat, i de llur element la clandestina pornografia? Per ma part ho dubto, inclinant-me resoltament a atribuir la seva vera sugestió de lo immoral, de lo atentatori a l'Ètica, que és la ciència indiscutible de la conservació i bon regent dels pobles a l'intens i extens erotisme artificios, representat per l'escola de les més perverses costums; el *music-hall*, la pel·lícula novelesca, el periòdic de malentés humorisme, la producció escènica exclusivament passional, la novel·la moderna, el porfoli d'art llicencios, el quadern descriptiu d'interioritats de recinte nupcial i de *boudoir*, la cançó popular forastera, les dances reminiscents de fastuoses però corrompudes civilitzacions, etc., que và densificant-se com núvol de tempesta, inspirant el desconhortador auguri de veure'ns a no trigar molt, en mig de les tenebres d'un afrós materialisme que'ns embotará 'ls ideals i sentiments de patria i d'humanitat—els que sols poden tenir plè desenrotll en una profunda esperitualitat—per mancar l'acció d'una força social de resistència, quina a mon modest criteri, hauria d'ésser de caràcter seglar i neutre en religió, per a que formada d'austers de totes les opinions religioses, socials i polítiques—car la moralitat no és monopoli de determinats homes—devingués aquella, més impositiva i suplís amb escreix les deficiències de l'actuació moralista dels elements religiosos militants, més ataleiats—dit sí en veritat—en fer ostentós el Culte, que en dotar-lo de virtualitat moralitzadora.

L'influx immoral que poden exercir en la societat els sers de depravada sexualitat instintiva, i el llot en que aquests es rabejen, crec jo que és molt minç, gairebé negatiu, mentres que'l relaxament que prové de l'ambient social inficcionat, és funestament transcendental. El primer no fendeix a corrompre'l conjunt social; s'aglutina a determinades esferes. En canvi'l segón, que podríem anomenar-lo pseudo intel·lectual, el respirem arreu, estem baix sa constant inficció.

Altrement, com és sabut, el medi ambient forma l'home moral.

El lubric per predisposició natural—exclouent-ne 'ls casos d'abjecció virulentíssima que arreu troben aclimatació, sense ambient propici a ses violentes impulsions genitals,

desapareixeria, per a reneixer moralment en ser armònicament sensual i vencedor de sí mateix—suprema victòria—quan l'instint pretengués entenebrir-li la raó, aquest far de que ens dotà la Natura, per a que no s'estrelli l'esperit contra l'escull de la matèria.

A la passió de l'amor sexual no li calen estímuls i menys, exacerbants, car ja'ls porta amb sí.

Tot lo que's faci, per a despertar, o bé, excitar aqueixa passió, serà sols per a desviar-la, per efecte de l'excés provinent de dagues pressions: la natural i l'artificiosa, del viarany que la Natura li esbroça.

En canvi cal educació, preparació, en sentit racional i honest, quan els instints sexuals i l'afeccionivitat estàn encara alletargats i d'això, precisament, és de lo que's prescindeix, per incuria o malentesa pudícia, per part dels pares, i per hipocresia o explotació per part de la societat.

No comptant, doncs, sensiblement, amb els reactius que representarien l'acció dels pares en lo privat i el moviment de que he parlat, socialment, laborem, en llur defecte, tots els aimants de la regeneració física i moral de la nostra patria i de la societat sencera, individualment—que tot és començar—bo i fent vots per a que quan menys la creuada moralitzadora es resolgui prompte en pública actuació per al decreixement de l'eritzat onatge d'immoralitat que infecta l'atmosfera dels dominis social i domèstic, a una extensió i a un nivell d'inofensivitat per aquests.

ANTÓN FARGAS I BATLLE.

Llibertat i tirania

A dugues lluites antagòniques està sotmès l'home en la vida: la lluita per la llibertat amb la lluita per la tirania.

Dos principis fonamentals que no logren entendre's, dugues forces oposades que's contrarresten en les seves accions, quan obren per afirmar-se en sos principis.

La diversitat de la pensa humana les encamina, i la seva intel·ligència no logra unir-les.

Els uns creuen que la tirania és necessària a l'home com a un frè a les seves passions, i que la llibertat porta per conseqüència immediata el llibertinatge, desbordament de passions que neguen la innata bondat que posseeix l'home per estimar, a fi de trobar amor com a plaer de vida.

Mai s'ha vist que'l que tiranitzi ho fassi per amor, car el tiranitzar, és una brutal passió que sent l'home creient-se superior als demés, negació absurda oposada als bells principis fonamentals en la igualtat humana, llibertat d'ésser i de viure, i fins d'obrar en consciència perfeccionada i recta.

La finalitat de l'obra racional i humana afirma'l medi en que ella ha sigut feconditzada, i mai la tirania, en medi i finalitat, veureu que s'afirmi, perquè mai la tirania ha sigut una conseqüència natural de la vida de l'home.

Llegiu totes les grans conquestes que'ns explica l'història, i en el fons d'elles, hi veureu sempre la mateixa cosa: posseir i tiranitzar.

La conseqüència de la conquesta antigament portava l'esclavitud de l'home, i aquest, anulat per complet, se convertia, de ser home, en ser bestia.

Les conquestes modernes ens porten l'esclavitud econòmica, conseqüència tan desastrosa com l'esclavitud humana.

Avui tot se regula per la força preponderant del capital.

L'individu home, avui no és res; és una negació que's perd en un món fictici de forces reguladores que res regulen, eterna paradoxa de la vida humana.

Les idees progressives, les assentades damunt la pura base de la moral més perfecta, cauen esbocinades per la forta corrent d'una regressiva força que tot ho avassalla, baix el lema de la pau social, en front lo que, per sarcasme, en diuen demagogia d'idees disolvents i atentatòries a l'estat actual de la societat humana.

Tiranitzar, res més que tiranitzar, eterna mania que avassalla tot lo que és natural en la vida dels homes, car la tirania s'extén en tots els ordres, tant en lo social, polític com religiós.

La llibertat avui dia's considera un error perquè diuen que la llibertat és sinònim de desordre i aferrada una part de la humanitat en tan absurdes teories, priven el pas de les idees modernes que han de portar un dia la veritable pau social, sostinguda per la igualtat humana.

La desnivellació existeix, i és una realitat l'imperi actual de la injustícia, que fa naixer una set insaciable de millores que siguin vida, per a contrarrestar eixa fetor de mort que aniquila les forces afirmatives en relació al ser home.

La lluita de la llibertat i la tirania seguirà subsistint, mentres i tant subsisteixi l'error fonamental de l'home, en volguer dividir i no unir, tot donant crèdit en que, l'equilibri social s'estableix en la força per a guiar a l'home pel camí recte i planer, com volguent dir, que la naturalesa ha creat dues classes d'homes, els uns superiors per a manar, i els altres inferiors per obeir, error científic en l'ordre humà, quan els homes, naturalment tots som iguals, i tots tenim els mateixos drets i devers a complir en la vida.

AGUSTÍ PEDRET I MIRÓ.

Guspira

Benhaja la llum del Sol
que il·lumina nostra Terra.
Benhaja qui és Català
i parla la rica llengua!

¡Ai dels cucs que rastrejant,
de Catalunya fan befa!
Moriràn mateix que'ls corbs
en mig de vergonya eterna.

¡Com admiro nostre Sol
que amorós la terra besa,
enviant a les regions
raig de llum, per si's desvetllen!

EMILI GRAELLS CASTELLS.

Aplec Patriòtic de Premià de Mar

A LES ENTITATS CATALANISTES

ALTRE cop volem fer sentir la nostra veu pels ambits de Catalunya.

Aquella fè, dels homes qu'esperen, tot treballant tossudament per l'ideal estimat, és temible. Els homes forts, es forgen en l'adversitat i en els obstacles i és per això, que nosaltres irreductibles, malgrat les claudicacions i les baixeses dels que fan servir el nom i la bandera de Catalunya per amagar les seves concupiscències, ens sentim forts, i amb l'ànima sadollada d'aquest noble ideal de pàtria, tant fonament humà, tant veritablement lliberador, alçem la bandera noble de la santa intransigència i proseguim la lluita.

A Premià de Mar, el dia 5 d'abril, diumenge de Rams, sota la bandera pura i hermosíssima de la Unió Catalanista; gent de la costa, gent del pla de Barcelona, patriotes del reste de les comarques, reproduiran allí, la fè inquebrantable en l'esperit de la terra.

El nostre Nacionalisme no morirà mai. Si no fos ell d'encarnació de la raça, la seva veu repercutiria sempre més, pel sol fet del sentiment patriòtic, en bona hora sembrat pels camps de Catalunya, per la Unió Catalanista. Perquè podem dir ben alt, nosaltres, soldats fidelíssims d'aquesta entitat, que sols Ella i cap més organisme català, s'ha mantingut heroïcament davant dels va i bens de la baixa política.

I és ara, que Ella, precisament per aquest gran amor a Catalunya, únic sentiment que l'informa i l'ànima, vol descendre ben honradament al fang de les impureses polítiques, per cercar-hi en ell, l'ànima espiritual de Catalunya, malmesa i feta a troços perquè floreixi encare més pura i més neta, aquesta noble idealitat, ja mai per ningú, que forma en els seus rengles, postergada.

Treballant sempre, mai infeconda, la Unió Catalanista va continuant l'obra nacionalitzadora en la nostra terra. La feina és llarga i el camí plé d'espines, mes què? Si l'estimació a la raça és més gran que'l dolor de les caigudes, que podran en Ella, les befes dels veritables infeccions, que cercan el fruit després de la sembrada generosa?

Oh! quin diumenge de Rams! Les platges

de la nostra costa, semblaran les de Galilea. Les nostres veus seràn veus de germanor i d'amor entre tots els catalans. El poble és bo i no hi fe cap culpa amb els pecats que li fan cometre.

Par això volem que la nostra festa siga una festa d'Amor de Bondat i d'Alegria.

!Com s'hi sentirà viva i palpitante, la veu sempre serena, de qui tant gloriosament presideix la Unió Catalanista! Quines paraules es diràn allí, davant l'immensa pau del mar i de les muntanyes!

Els nostres propagandistes seràn un torna-veu; se sagelleràn els llavis, i l'eco allavors sol, repercutirà magestuós, sublim pels plans de Catalunya... Llibertat... llibertat... I anirà ondejant per l'infinita via, enllà, fins a trobar l'ànima escullida, terreny asahonat, aont hi reneixerà i's reproduirà la seva inacabable llevor.

Catalunya! Les remors del bosc, l'eco de les valls, la cançó de les onades, tot serà una afirmació. I l'afirmació d'un poble no és un fet esquarterat, sinó que solidament indivisible, totes les especies, totes les modalitats d'una a una venen a combregar a n'ella.

I per això 'l Nacionalisme Català, existeix, perquè respón a les exigències de la raça.

L'Aplec de Premià de Mar, té d'ésser doncs, una veritable demostració de les forces d'aquest nacionalisme català lliberador.

Veniu-hi, vosaltres entitats germanes, que amb les vostres banderes onejantes i la vostra ànima plena d'aquest gran entusiasme que mai ha faltat en el Catalanisme veritable, puguem tots plegats cridar, aquell crit sortit de tots els cors dels bons fills d'aquesta terra, allí, sota 'l cel blau, davant la mar blava...

¡Visca Catalunya!

Per «La Joventut Catalanista de Barcelona»: Isidre Saboya i Ventura, *President*; Josep Casas Rodenas, *Secretari*.—Per l'«Associació Catalanista de Premià»: Pere M.ª Petit, *President*; Josep Sera i Roig, *Secretari*.

♦ ♦ RENAIXEMENT ♦ ♦

REDACCIÓ: Caçador, 4, 1.er

ADMINISTRACIÓ: Canuda, 45

Preus de subscripció: 2 ptes. trimestre

NOVES

Per errada involuntària en nostre darrer número, omítfrem d'entre'ls noms firmants del manifest de la Unió Catalanista, el del vocal de la Junta Permanent i caríssim company de Redacció, En Josep Rodergas i Calmell. Encar que ja creiem que nostres volguts llegidors supliren l'omisió, ho fem constar en deferencia al volgut amic a qui ni llunyament podem ni volem molestar en lo més insignificant, per la senzilla raó de no esser-ne mereixedor.

* * *

La vetllada organitzada per la Comissió de senyoretetes que fa ofrena d'una bandera a la Unió Nacionalista Radical, i a benefici de la mateixa, celebrada el darrer diumenge, assolí un bell èxit que superà les esperances dels organitzadors. Tots els interprets foren molt aplaudits, arrencant una ovació les vibrants i radicals paraules amb que clogué l'acte el delegat de la Unió Catalanista, al qui fou cedida la presidència de l'acte.

* * *

Segurament a darrers d'aquest mateix mes, la Unió Catalanista, celebrarà un miting d'afirmació catalanista, en un dels teatres de nostra ciutat, en el qual s'exposarà l'estat present del Nacionalisme i l'actiut de la Unió Catalanista en l'avenir.

L'espectació que l'anunci de dit acte ha produït, no cal esmentar-la, doncs tothom està impacient per a poguer sentir la paraula serena dels nostres homes, que ara i sempre han mantingut la puresa de l'ideal, tant estrafer en les lluites de partit que per vergonya sofreix la nostra Terra.

* * *

Per al proper dissabte, día 14 del corrent, a la nit, està convocada, per la comissió organitzadora de la fundació d'una Mutual Catalana, una reunió al Centre Autonomista de Dependents del C. i de l'I. que serà la constitutiva d'aquesta Associació que tenint per objecte el cooperatisme-mutualisme, tants esplendorosos fruits pot donar a la nostra obra de regeneració.

Per això és que recomanem a tothom que simpatitzi amb aquesta catalanitzant acció social, no deixi d'assistir-hi, donant aixís el major impuls possible a la tasca que la mateixa pensa realitzar.

* * *

El Centre Autonomista de Dependents del C. i de l'I. ha organitzat una sèrie de quatre funcions de teatre Català pels diumenges dies 15-22-29 de Març i 5 d'abril a la nit, a càrrec de la companyia que actúa en el Gran Teatre Espanyol, aquesta present temporada de Quaresma.

Demà divendres a les 11 de la nit, acaba l'abonament per a les mateixes, el qual pot fer-se en el mateix Centre i en diversos establiments de la nostra Ciutat.

Sapiguent l'animació que regna en tots els actes que dita entitat organitza i els ventajósissims preus a que l'empresa ha ofert les localitats, no és de dubtar que dites funcions es veuràn sumament corregudes.

* * *

El nostre benvolgut amic l'Armengol Vila, corresponsal de RENAIXEMENT a la República Argentina, ha sigut elegit secretari del Casal Català de Buenos Aires.

Convençut catalanista, l'Casal trovarà a n'ell, a l'ensemps que un amic, un home d'envejables qualitats a la missió que se l'hi ha confiat, com els catalans residents a n'aquella terra, un cor generós i noble. Nosaltres egoistes de lo nostre, donem l'enhorabona an el Casal i el felicitem per l'acert que ha tingut en l'elecció.

* * *

Convocada per la Secció Permanent de Propaganda Autonomista del Centre A. de D. del C. i de l'I. com a Secretari de la Comissió permanent d'entitats catalanistes que cada any organitzen un patriòtic record als martres de 1714, s'han reunit darrerament els delegats de l'Unió Catalanista, el C. N. R. i la Lliga Regionalista de Barcelona per a tractar de la conveniencia de preparar enguany amb més temps i brillantor dit Homenatge, per escaure's el segón Centenari d'aquells luctuosos fets. En la reunió fou convingut que la Unió Catalanista, a la qual pertoca enguany portar la direcció de l'acte, prepari un programa de solemnitats i el solmeti després a consulta de les demés entitats, les quals se reservaren llur llibertat d'acció.

* * *

Tal com dèiem la setmana passada, està organitzant-se una excursió artística de l'Orfeó Manresà a la nostra Barcelona per un aplec d'entusiastes d'aquella comarca que viuen an aquí.

Cada día va engrandint-se el cercle d'amics que s'adhereixen al projecte i podem avençar ja la data definitiva de dita excursió, que tindrà lloc el día 19 d'abril proper, acompanyant la notable entitat coral una comissió de l'Ajuntament de Manresa el qual visitarà al d'aquí.

* * *

Hem rebut el cartell d'un Concurs-exposició de puntes al coixí que se celebrarà en la vila de Palamós, baix el patronat de l'Ajuntament, amb ocasió de la seva Festa Major d'enguany.

En ell se concedeixen diversos i importants premis en metàl·lic als treballs que més se distingeixin de conformitat amb el cartell, el qual per la seva extensió ens veiem impossibilitats de publicar, per lo que preguem a tots els que'ls interressi se dirigeixin a la Secretaria de la Comissió Organitzadora, Na Cándida Figa de Roger, carrer de Munt, Palamós.

Imp. CATALONIA. — Passatge del Pont de la Parra, 6.